

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 44

Gorica - 30. novembra 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Slovensko šolo bomo čuvali kot punčico svojega očesa

Naše bralce gotovo zanima, kako je z ukinitvijo 22 razredov na slovenskih osnovnih šolah na Tržaškem in z odpustitvijo toliko učnih moči. Ukinjeni razredi so še vedno zaprti. Odpušeni učitelji so po večini še vedno brez dela. Prvotno je bil namen šolske uprave, ukiniti tudi plačo s 15. novembrom. Tega ukrepa si potem niso upali izvesti in bo odpušeno učiteljstvo prejelo plačo do 31. decembra 1949.

Ta poskus, v prvih početkih uničiti slovensko šolstvo na Svob. tržaškem ozemlju, je vzbudil med tržaškimi Slovenci pekoče spomine na postopno fašistično likvidacijo slovenskega šolstva pred 25 leti. Kot takrat se je ljudstvo tudi sedaj čutilo brez vsake obrambe. V resnici pa temu ni več tako. Vse slovenske politične organizacije so razvile svoje sile v obrambo naše šole. Kot primer navedemo tu le delo Slov. kršč. soc. zveze. Ko je ZVU 23. jun. 1949 postavila na čelo Vzgojnega urada g. prof. Andrija, je ta zveza naslovila na vojaško upravo obširno spomenico (dne 12. julija), v kateri je protestirala, da se skrb za slovensko šolstvo zaupa osebi, ki ne čuti slovenskim narodom in ne pozna njegovih potreb. Zahtevali smo takrat popolno avtonomijo našega šolstva. Vojaška uprava je izjavila, da se zaradi tega ne bo pri šolski upravi nič spremenilo. Tej izjavi ni bilo mogoče verjeti. Zato je Slov. kršč. soc. zveza ustanovila posebni odsek, ki je pazno nasledoval vse dogodke, ki so zadevali slovenske šole. Posebno pozornost je zbudilo, ko so morali šolski upravitelji dati šolski upravi ob začetku šolskega leta 1949 točno statistiko slovenskih razredov, učencev in učiteljev na osnovnih šolah. Zato je naša zveza 4. nov. 1949 na sestanku zaupnikov vsega ozemlja proučila nastali položaj. Čut odgovornosti pred slovenskim narodom je rodil sklep, stopiti v stik z vsemi ostalimi slov. političnimi organizacijami. Slov. dem. zveza je ustvarila ta stik. Ker je bilo potrebno, imeti za nadaljnje delo zanesljivo gradivo, sta dne 8. nov. zastopnika Slov. kršč. soc. zveze in Slov. dem. zveze prosila za pojasnilo g. polk. Marshalla, ki je potrdil našo domnevo, da je v teku ukinitve 23 slov. razredov na osnovni šoli in odpust 23 učnih moči. Zato sta obe zvezi poslali 11. nov. gen. majorju T. S. Airey-u protestno spomenico. Kljub temu je 15. nov. razposlala šolska uprava dekrete, s katerimi je ukinita 22 razredov in odpustila enako število učnih moči. Dne 17. nov. je sprejel v tej zadevi gen. Robertson odposlanca slovenskih staršev, dne 19. nov. pa je slov. učiteljstvo skupno s profesorji na srednjih šolah proglasilo in izvedlo enodnevno stavko v protest proti temu nasilju nad vzgojo naše dece. Dne 21. nov. sta Slov. kršč. soc. zveza in Slov.

dem. zveza poslali obširno spomenico Varnostnemu svetu Organizacije združenih narodov. Ubrala se bodo tudi druga pota, da bo možno čim bolj obvestiti o teptanju človeških svoboščin nad slovenskim narodom svetovno javnost. Med drugim je pomembno zlasti to, da je prišlo do nekega stalnega sodelovanja med slovenskimi političnimi skupinami v teh vprašanjih, česar italijanski krogi niso pričakovali.

Preračunjena previdnost

Tisk tistih italijanskih krogov, ki žele zabrisati v Trstu vsako sled slovenstva, je ob tem vprašanju nekoliko previden. To pa zato, ker ZVU plačuje 340 stalnih brezposelnih ital. učiteljev, ki so jim letos dodali še 50 začasnih učiteljev. Nerodno je tudi, da tisti italijanski učitelji, ki poučujejo v pasu B, trdijo, da jih plačujeta obe vojaški upravi, jugoslovanska in britansko-ameriška. — Poudarjajo, da so odpustili 45 ital. učiteljev tržaškega šolskega okrožja. Toda ti učitelji so bili le prestavljeni pod Italijo skupno s tržaškimi okrajem. Znano pa je, da se niti ti učitelji še niso odselili. Morda to tudi ne bo potrebno. Mi tudi tem privoščimo, da se ugodi njih željam.

Zahtevamo le zase enake pravice. Saj so naše zahteve še bolj skromne. Pustijo naj v miru tisto majhno številce slovenskih učnih moči, ki so za ugoden razvoj našega šolstva potrebne. — Začeli so deliti svete, naj se odpustijo učne moči, ki niso pristojne v to ozemlje ter zaposlijo domače učne moči. Ta svet je nepotreben. Mi pustimo v miru vse italijanske esule. Saj imajo vsi pravico živeti. Tako naj ima pravico poučevati na slovenski šoli vsakdo, ki je za to usposobljen, pa naj bo rojen kje v Radgoni ali v bližini kavarne Fabris. Če bi gledali na izvor, bi morali še enkrat ponoviti upravne volitve, občinski svet in conski svet reorganizirati, tržaško mesto bi morala zapustiti vsaj tretjina prebivalstva. — Nerodno je italijanskim krogom posebno to, da so začeli po slovenskih vaseh s prvimi poskusi poitalijančevanja. Najdejo kakega otroka ital. civilne policije, še kakega učenca mešanega zakona, pa se ustanovi italijanska šola kot prva postojanka, kamor se vabijo z raznimi gospodarskimi koristimi otroci slovenskih staršev. Taka šola more imeti tudi le dva učenca. Zato je nerodno očitati, da kak slovenski razred nima niti deset učencev. Prvič so taki razredi zelo redek pojav, drugič pa je preočiten na krivica, slovenske razrede zapirati,

dokler se ustanovljajo novi italijanski razredi, v katere kak dan v letu ne zaide niti en učenec.

Naše zahteve

Da ima ukinitvev 22 razredov na slovenskih osnovnih šolah političen namen, je zdaj izven vsakega dvoma. Saj so že padle obljube, da bodo slušali na kakršenkoli način to učiteljstvo zaposliti. Italijanska ofenziva proti slovenskim šolam je slavila svoj prvi uspeh že 23. junija, ko je stopil na čelo Vzgojnega urada g. prof. Andri. Če bi italijanski krogi odkritosrčno želeli uspeha slovenskim šolam v Trstu, bi morali takrat protestirati, da se je zaupala skrb naših šol osebi, ki so ji tuje potrebe našega naroda. Ni gotovo, da bi mogla ZVU nasilno potlačiti prizadevanje tržaških Slovencev za neoviran razvoj šolstva. Zato smo uverjeni, da naša borba za šolo ne bo zaman. Naše zahteve so predvsem naslednje:

ZVU mora izdati zakone, ki slovenske šole popolnoma izenačijo v vsakem pogledu z italijanskimi.

Uprava slovenskih šol mora biti v čisto slovenskih rokah. Slovenci odgovarjajo zanje edino ZVU in Org. združenih narodov.

Finančna sredstva morajo biti sorazmerna onim za ital. šole z ozirom na število učnih moči ter morajo biti pod slovensko upravo. Zdej pri kontroli teh sredstev ni niti enega Slovenca.

22 ukinjenih razredov je treba spet odpreti in odpušene učitelje ponovno nastaviti.

Dogodki prihodnjih dni bodo pokazali, da se ne bomo ustrašili nikakega sredstva v borbi za svoje pravice.

NAJNOVEJŠA VEST.

Pravica zmaguje

V zadevi slovenskih osnovnih šol v Trstu smo zvedeli, da bodo vsi učitelji, ki so bili odpušeni v zvezi z ukinjenjem 23 razredov, takoj zopet sprejeti v službo. Tako je odredila ZVU.

ministri vseh 12 članic Zveze. Predsedoval bo ameriški vojni minister Johnson.

Prošnje za sprejem v OZN

Velika večina glavne skupščine Združenih narodov je sklenila naj Varnostni svet ponovno preuči prošnje za sprejem v OZN, ki so jih predložile Avstrija, Ceylon, Finska, Irsko, Italija, Jordan, Koreja, Portugalska in Nepal. Kot znano, je sprejem teh držav onemogočil veto Sovjetske zveze.

Glavna skupščina je glasovala ločeno za vsako državo, Sovjetski blok je bil pri vseh glasovanjih proti novi preučitvi prošnji. Izid glasovanja za Italijo je bil naslednji: 51 glasov za, 6 proti, med temi Abesinija. Jugoslavija se je glasovanja vzdrla.

Sporazum med zahodnimi zavezniki in nemško zvezno vlado

Sporazum temelji na predlogih, ki so jih v Parizu staveli trije zahodni zunanji ministri in nemški kancler Adenauer.

Glavni namen vseh pogodbenih strank je pripustiti zvezno Nemčijo v skupnost evropskih narodov, in sicer kot miroljubno deželo. Napredovanje k temu cilju bo odvisno od vzpostavitve prave zavesti varnosti v zahodni Evropi.

Zahodni zavezniki bodo podpirali pripustitev Nemčije v mednarodne ustanove, da lahko prispeva k splošnemu blagostanju in bodo dovolili, da postopoma ustanavlja trgovska in konzularna predstavništva v drugih državah.

Noblova nagrada za mir

za l. 1949 je bila priznana John Boyd Orr-u, prejšnjemu glavnemu ravnatelju Organizacije Združenih narodov za kmetijstvo in prehrano (FAO). Ta organizacija deluje na vseh poljih, ki so združena s kmetijstvom in se bori za dvig in pravičnejšo razdelitev hrane. Kako bi izgledala prehrana Evrope — in mnogih drugih pokrajin na svetu — takoj po končani vojni, če ne bi bilo organizacij kot je bila UNRRA in danes FAO. FAO dobavlja danes Italiji — pa tudi drugim — semena, plemensko živino, kmetijske stroje in druge, za kmetijstvo važne predmete, organizira mednarodne kongrese za proučevanje rastlinskih in živalskih bolezni, itd. itd. To je res sodelovanje med narodi.

Razgled po svetu

Italijanski parlament

Obe zbornici italijanskega parlamenta sedaj redno zasedata. V poslanski zbornici je bila prejšnji teden zaključena politična debata, ki so jo izzvali socialkomunisti zaradi zadnje vladne »krize«, katero je rešil min. predsednik De Gasperi ba je »protiustavno« z imenovanjem treh interimističnih ministrov v nadomestilo za tri socialdemokratske ministre, ki so odstopili. Pri končnem glasovanju je zmagala vlada z veliko večino. Potem je prišel v razpravo zakonski načrt poljedelskega ministra Segnija o razdelitvi 45 tisoč hektarjev zemlje na 5 tisoč malih lastnikov v Kalabriji.

V senatu je bila zadnje dni tedna še v teku politična debata zaradi rešitve »male krize«. Zaključena je bila v torek 29. nov. z govorom min. predsednika De Gasperija. Pri glasovanju je bil z veliko večino zavrnjen komunistični predlog, s katerim se izreka vladi nezaupnica.

Volitve v deželne zastope

Po novi ustavi sestoji država iz pokrajin (provinc) in iz dežel (regione); dve ali več pokrajin

tvorijo deželo. Obe ustanovi imata izvoljene zastope, ki bi jih lahko imenovali pokrajinske in deželne zbere. Pokrajinski zbori imajo samo upravno - posvetovalno oblast, deželni zbori imajo pa za svoj delokrog tudi delno zakonodajno moč. Volitev v te zastope dozdej še ni bilo. Notranji minister Scelba je na zadnji seji ministrskega sveta 26. nov. predložil zakonski načrt za volitve v deželne zbere in načrt za preosnovno sedanjege občinskega in pokrajinskega volivnega reda.

Kdaj bodo volitve v deželne zbere, še ni znano; tudi volivni red še ni sklenjen. Načrt govori o volivnih okrajih z enim kandidatom. Kakor znano tvorita goriška in videmska pokrajina eno deželo (regione).

Zborovanje svobodnih sindikatov v Londonu

V ponedeljek 28. t. m. se je pričelo zborovanje svobodnih sindikatov v Londonu. Zbrali so se zastopniki 54 držav, ki predstavljajo 47 milijonov delavcev. Med delegati so tudi zastopniki italijanskih nekomunističnih sindikatov poslanci Pastore, Parri in Canini. Z razliko od sedanje Svetovne sindikalne zveze, v

kateri so ostali samo zastopniki komunističnih organizacij s sovjetsko skupino vred, se bo nova organizacija imenovala »Zveza svobodnih svetovnih sindikatov«.

Nemčija se ne bo oborožila

V nedeljo 27. t. m. sta dospela v Frankfurt v Nemčijo načelnik ameriškega generalnega štaba gen. Bradley in vojni minister L. Johnson. Koj po svojem dohodu je minister Johnson izjavil: »Predsednik in kongres Združenih držav nimata nikakega namena oborožiti zahodno Nemčijo in ne delata v tem pogledu nikakih načrtov.« S tem je hotel minister ovreči govoriče, ki trdijo, da so Amerikanci pripravljene dopustiti zopetno oborožitev Nemčije, ki naj bi tako postala glavni obrambni jez proti sovjetskemu vdoru.

Okoli Atlantske zveze

Te dni zaseda v Parizu »Vojaški odbor« za Atlantsko zvezo, ki ga tvorijo načelniki generalnih štabov Amerike, Anglije in Francije. Temu odboru načeljuje ameriški general Bradley. V četrtek 1. dec. se bo zbral pa »Obrambni odbor« Atlantske zveze, katerega tvorijo vojni

DRUGA ADVENTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Mateju
Ko je Janez v ječi slišal o Kristusovih delih, je poslal dva svoja učenca ter mu rekel: Ali si ti, kateri mora priti, ali naj drugega čakamo? — In Jezus jima je odgovoril: »Pojdita in sporočita Janezu, kar sta slišala in videla: slepi spregledujejo in hromi hodijo, gobavi se očiščujejo in gluhi dobivajo sluh, mrtvi se obujajo in ubogim se blagovest oznanja, in blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne.« — Ko sta pa ta dva odhajala, je začel Jezus ljudstvu govoriti o Janezu: »Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? Ali kaj ste šli gledat? Človeka, oblečenega v mehka oblačila? Glejte, kateri nosijo mehka oblačila, so v kraljevskih hišah, Ali kaj ste šli gledat? Preroka? Da, povem vam, še več ko preroka. Zakaj ta je tisti, ki je o njem pisano: Glej, pošljem svojega glasnika pred tvojim obličjem, ki ti bo pripravil pot pred teboj.

Krstnik je vedel, da je Marijin sin Jezus pravi Mesija. On zase ni potreboval pojasnila; potrebovali pa so ga Janezovi učenci in zato jih je poslal do Jezusa. Vprašali so torej: »Ali si ti pričakovani Mesija ali bo treba čakati drugega?« Jezus

jim ni naravnost odgovoril: »Jaz sem«, ampak opozoril na svoja dela in na prerokbe stare zaveze; vprašalci naj bi sami zaključili iz tega, da je On pravi Mesija. Dostavil pa je zelo pomenljivo svarilo: »Blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne«.

Judovski narod kot celota, zastopan po svojih voditeljih, se je spotaknil nad ponižnim Jezusom. Ni ga hotel priznati za Mesijo-Kristusa. Tudi potem, ko so apostoli oznanjevali novi nauk, je bil Judom križ v pohujšanje, kakor izrecno ugotavlja sv. Pavel. Judje so trdovratno ostali pri svoji ideji o pozemeljski slavji Mesijeve, o judovskem imperiju nad ostalim svetom. Duhovna vsebina in veličina krščanstva jim je ostala tuja, nezanimiva, nestvarna.

Svoje zgrešeno mesijanstvo so Judje zanesli s seboj v svet. V srednjem veku ga niso mogli propagirati, obdržali so ga zase. V novejši dobi pa so ga prinesli na dan v obliki modroslovnih sistemov in teorij, katerih bistvena vsebina je zanikanje duhovnih vrednot in oznanjevanje materializma. Najbolj se je zgostil ta zgrešeni mesijanski duh v sodobnem socializmu, čigar zadnji, ognjeni cvet je tako zvani komunizem. Ta je v naj-

večji meri plod judovske miselnosti in usmerjen na svetovno oblast judovstva, na vsemogočnost po njih zamišljene in organizirane države. V taki državi ni nobenega mesta več za kakršno koli duhovno usmerjenost ali delovnost. Tudi ni v njej mesta za svobodno mišljenje in kretanje. »Novi človek« v tej državi mora postati bistveno različen od prejšnjega, postati mora nemo orodje državne gosposke, zanj preneha vse govorjenje o pravicah in svoboščinah; vse moderno življenje se mora izražati izključno le v centimetrih, gramih in sekundah; vse veselstvo je le ogromen mehanizem.

Moderni svet odgovarja na Krstnikovo vprašanje: »Mi Jezusa ne sprejmemo za Mesijo; ni nam všeč njegov nauk, njegovo ravnanje nas ne zadovoljuje.« Čakali bomo drugega, pa naj pride od leve ali desne. Čakali bomo takega, ki bo prizanesljiv do naših strasti in sprijenih želja, divji in krvoločni pa proti našim nasprotnikom. Nočemo takega, ki oznanjuje ljubezen do Boga in do bližnjega, ampak takega, ki bo oznanil ljubezen do nas samih, sovraštvo pa in boj do uničenja proti onim, ki se nam ne podajo na milost in nemilost.

Kako pa ti odgovarjaš na zgornje vprašanje? Ali tudi šteješ med tiste, ki bi radi krščanstvo po svoje obrnili in čakajo drugega kristusa? Nikar! Ostani trden v veri v Jezusa in njegovo sveto cerkev! Srečen boš nekoč in obilno nagrajen: »Blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne«.

Iz življenja Cerkve

Verski položaj v Jugoslaviji

Duhovsko društvo

Zadnjega pol leta je Jugoslavija stalno v ospredju svetovnega zanimanja. Njen spor s kominformom prej in s Sovjeti zdaj jo je postavil na pozornico, da jo vsi opazujejo. Zato je naravno, da vzbujajo zanimanje tudi njen notranji verski položaj, kajti mnogi menijo, da bi moral spremenjeni zunanje-politični položaj Jugoslavije vplivati tudi na njeno notranjo politiko do katoliške cerkve. Od ugibanj in želja do trditve je pot kratka. Zato gredo mnoge govornice, ki so našle potrdilo tudi v časopisju, da postaja Titovo postopanje do Cerkve milejše, zlasti da so oblastniki zavzeli milejše stališče do msgr. Stepinca. Nekateri so celo raztrosili vest, da so ga izpustili na svobodo. Kaj je resnice na tem?

Msgr. Stepinac

Nadškof Stepinac je še vedno v zaporu. Ko je Amerikanec Hirshman bil v avdienci pri maršalu Titu in ga vprašal, ali res mislijo osvoboditi msgr. Stepinca, je Tito odgovoril, da jugoslovanska vlada ne dela razlik med obsojenci in da je Stepinac veliko škodoval državi in da je dolžnost predsednika države braniti vdove in sirote iz osvobodilne vojne. S tem je Tito potrdil, da režim vztraja pri obsodbi msgr. Stepinca. Komunisti smatrajo nadškofa še vedno za nevarnega režimu, zato ga ne bodo izpustili.

Oblasti hočejo zanesti, oziroma so že zanesle razkol med duhovščino, posebno v Sloveniji. Kot smo že poročali so v septembru ustanovili stanovsko društvo duhovnikov, »Društvo sv. Cirila in Metoda«, ki naj bi postalo občina duhovniška ustanova. V resnici je pa društvo zamisel štajerskega duhovnika Lampreta, starega člana partije; društveni predsednik je šmarski župnik Anton Bajt, člani pa nekateri duhovniki, ki so se pustili ustrahovati, saj je na ustanovni sestanek v Ljubljani OZNA silila mnoge duhovnike z grožnjami, drugi so se ga pa udeležili kot že stari simpatizerji OF. Vsekakor jih je malo, skromna manjšina slovenske duhovščine. Pomenljivo pa je, da sta ustanovni sestanek duhovskega društva v Ljubljani pozdravila s posebnim telegramom apostolski administrator dr. Mihael Toroš in pa msgr. Rittig iz Zagreba, dočim so vsi ostali škofje in apostolski administratorji Jugoslavije šli mimo, ne da bi se za ustanovitev društva zmenili. Duhovskemu društvu so namenili nalogo priganjača za združeno komunistično politiko.

Duhovnikom, ki so člani društva, gre vlada na roko novocod. Drugim pa se godi različno, posebno veliko je odvisno od krajevnih odborov. Ponekod še dobro z njimi izhajajo, drugod je pa hudo. Nekateri duhovniki smejo učiti verouk v šoli, drugi pa ne. Težko je sedaj za najmlajše, ker jih kličejo k vojakom. Tu pa niso toliko v vojaški službi, temveč bolj na prisilnem delu.

Bogoslovna semenišča

Najtežje je vprašanje duhovniškega naraščanja. Sprva so v Sloveniji odpravili vse klasične gimnazije, pozneje so jih spet nekaj vpeljali. Klasične so za duhovniški naraščaj nujno potrebne, da se kandidatje naučijo latinščine. Ker ni malih semenišč, morajo, hočeš nočeš, vsi obiskovati javne šole. Tu pa se vrši silovit boj zoper vse one, ki kažejo kako nagnjenje do duhovniškega poklica. Če se kdo na gimnaziji izda, da misli v semenišče, ga na vse mogoče načine obdelujejo. Poslužujejo se moralnega zapeljevanja in gredo do ustrahovanja fanta in staršev. Če ne gre drugače, pomaga OZNA. Tako so letos meseca septembra zaprli kakih 20 bogoslovcev, hoteč jih prisiliti, da izstopijo iz semenišča. Nekateri so se pritisku vdali, drugim so podvržili ilegalno časopisje, da so jih mogli obsoditi. V prvi letnik bogoslovja se je letos priglasilo več kandidatov, ki pozneje niso prišli. Zakaj? OZNA jih je prisilila, da so se vpisali na druge fakultete ali pa jih je pravočasno zaprla.

Novi poskusi

Sedaj poročajo časopisi, da je maršal Tito sprejel v avdienci zastopnike »Društva sv. Cirila in Metoda« ter jim izrazil željo po ureditvi odnosov med Cerkvijo in državo z direktnimi pogajanjimi. Predsednik društva Anton Bajt je baje izrazil čustva vdanosti slovenske duhovščine maršalu Titu.

Kaj pomeni to slednje poročilo je jasno vsakomur, ki pozna

ustanovili svoje lastne nelutranske cerkvene občine. Po tej poti je šlo in je moralo iti dalje, tako da je danes protestantstvo razkosano na stotitne ločinke, ki ima vsaka svojo vero. Nekateri struje v protestantstvu ne priznajo več sv. Trojice, ne božanstva Jezusovega, ne razodetja, ne milosti. To je že popoln odpad od krščanstva. Ni torej lahka reč odgovoriti na vprašanje, kaj protestantje verujejo oziroma ne verujejo.

(Konec prihodnjic)

Koledar za prihodnji teden

4. decembra. NEDELJA. Druga adventna. — Barbara, dev. muč. Kot zavetnico jo časte rudarji in topničarji; zato se skladišče streliva na bojnih ladjah imenuje tudi Santa Barbara. — Peter Hrizolog (Zlato rečnik), škof in cerkv. učenik.
5. PONEDELJEK. Saba, opat.
6. TOREK. Nikolaj, škof. Pri nas je v navadi ta dan obdarovanje otrok in ostale družine. Ponekod ima to veselo nalogo sv. Lucija, drugod Božič, spet drugod pa Trije kralji (Befana). Veselo in zadovoljno krščansko srce želi tudi druge razveseliti.
7. SREDA. Ambrož, nadškof v Milanu ob zatonu rimskega cesarstva. Štejemo ga med najodličnejše cerkvene učnike. Posredoval je tudi pri spreobrnitvi sv. Avguština. Legenda pravi, da se mu je kot detetu roj čebel usedel okoli ust, kar je pomenilo njegovo sijajno govorniško moč («kakor med»). Zato ga čebelarji časte kot zavetnika.
8. ČETRTEK. Zapovedan praznik Marijinega brezmadežnega spočetja. Ko je Bog ustvaril Marijino dušo, je bila prosta izvirnega greha — za Jezusom edina izjema v Adamovem rodu.
9. PETEK. Peter Fourier, škof.
10. SOBOTA. Lavretanska (Loreška) Mati božja.

Pozor pred adventisti

Trst, konec nov. 1949.

Protestantska ločinka tako imenovanih adventistov nastopa v zadnjem času med tukajšnjimi katoličani s prav vsiljivo propagando. Tudi na domovih našega vernega ljudstva se oglašajo odposlanci teh krivovercev in ponujajo razne zvezke in knjige, češ, da gre skupiček za misijone, za gobavce in druge dobrodne namene. Ljudje dobrega srca, a žal premalo oprezni, kupijo te reči in tako, nevede in nehote, podpirajo grešno podjetje. Hujše pa je, da so se nekateri dali zapeljati po teh spretnih in mnogobesednih agitatorjih, zapustili naše katoliško bogoslužje ter zahajajo sedaj na verske shode adventistov.

Da se prepreči večje gorje, je škofijska oblast v Trstu odredila, naj dušni pastirji vernike pouče v teh stvarih in naj jih svare pred to zapeljivo propagando. Pa tudi naše katoliško glasilo je dolžno svojim bralcem sredi teh nevarnosti odkrito besedo.

Krivoverske zablode

Če rečemo, da so adventisti protestantska ločinka, smo s tem prav za prav že veliko povedali. Protestantstvo je veliko hujša zabloda in usodnejši odpad od pravega krščanstva, kakor si ljudje navadno mislijo. Včasih vprašajo preprosti ljudje duhovnika: kaj pa ne verujejo ti protestantje? In na to vprašanje pričakujejo, da jim bogoslovno izobražen mož kar na kratko našteje tiste verske resnice, katere protestantje taje.

To pa se ne da kar tako našteji in kdor meni, da gre med nami in protestanti samo za razliko v par verskih resnicah, kakor so se krivoverci prvih stoletij razlikovali od pravovernih kristjanov, ta se zelo moti. Res so sicer protestantje zavrgli mnoge in važne verske resnice o milosti, o zakramentih, o eharistični daritvi, o duhovništvu, o priprošnji svetnikov, o svetem pismu in še druge, vendar to ni glavna razlika med nami in njimi.

Naše pojmovanje Cerkve in krščanstva

Protestantstvo gleda na krščanstvo in na Cerkev čisto drugače kot mi katoličani. Gospod je pozidal veličastno zgradbo krščanske vere in morale na avtoritarno podlago. On je dal svoji Cerkvi nespremenljivo ustavo; izbral je apostole in za njih prvaka postavil Petra. Tem možem je izročil učno, duhovniško in vladno ali pastirsko oblast nad svojo čredo in določil, da morajo biti vsi pravi kristjani tem predstojnikom in njihovim naslednikom, posebno Petrovemu nasledniku, pokorni in da morajo od teh cerkvenih poglavarjev prejemati, kaj naj verujejo in kako naj žive, da se rešijo v srečno večnost. Te temeljne postavbe v krščanstvu se je Pavel zavedal tako živo, da je napisal vernikom v Galiciji ostro besedo: tudi če bi vam angel iz nebes oznanjal drugačen evangelij, kakor smo ga vam oznanili mi apostoli, bodi zavržen. Res sicer vsak človek svobodno občuje z Bogom v svoji zasebni pobožnosti, vendar

glede vere in morale ter javnega bogoslužja nimajo ljudje nobene avtonomije, temveč morajo, po zamisli Kristusovi, od cerkvenih predstojnikov prejeti vso vero, ves nrvni nauk in navodila za javno bogoslužje. In vse to zajemajo cerkveni predstojniki ne samo iz svetega pisma, ampak tudi iz ustnega izročila, kajti božji Učenik je svojim apostolom marsikaj razodel, česar niso takrat pismeno zabeležili. Saj še tega ni v svetem pismu, katere spise naj štejemo med svetopisemske knjige.

Protestantsko pojmovanje

Protestantje so pa to temeljno ustavo Cerkve zavrgli in na mesto avtoritarnega počela postavili avtonomijo posameznikov. Ne od cerkvene oblasti naj prejema človek vero in moralo, temveč sam naj prosto raziskuje v svetem pismu, ki da je edini vir božjega razodetja in na podlagi svojih ugotovitev naj si priredi svojo vero in svojo nrvnost. To je usodepolno načelo, ki mora peljati v neednost, v ločinke in v razsulo vse verske vsebine, saj ima vsaka glava svojo pamet in včasih tudi nespamet.

Cepljenje v ločinke, odpad od krščanstva

Tako se je protestantom tudi v resnici zgodilo. Že Luter je moral gledati, kako so se v smislu njegovega načela o prostem raziskovanju sv. pisma dvignili proti njemu drugi možje, ki so tolmačili sv. pismo glede Eharistije, glede Cerkve in milosti čisto drugače kot on ter

komunistične metode. Tito ne želi nobene ureditve odnosov med Vatikanom kot predstavnikom katoliške cerkve, ter FLRJ, temveč bi rad dosegel, da bi se duhovniki odtrgali od škofov in Vatikana ter se sami z njim pogajali kot predstavniki narodne cerkve. Pod tem pogojem bi jim Tito dal marsikake predprave in ugodnosti. Na srečo so Anton Bajt in njegovi pristaši med duhovniki osamljeni: ljudstvo jih pomiluje, Ozna se pa iz njih norčuje in jih zaničuje zaradi nemožatosti.

Češkoslovska cerkev na poti v mučeništvo

Vsi češkoslovaški škofje, 14 po številu, so se zbrali pretekli teden v Pragi na posvetovanje. Ob koncu so izdali na duhovniške skupen proglas, ki so ga vsi podpisali, tudi nadškof Beran, čeprav ni bil pričujoč in čeprav škofov niso pustili k njemu. Škofovska spomenica pravi med drugim:

»Če bodo nove odredbe o državni kontroli nad verskimi družbami izvajali dobesedno, se bo Cerkev, zgrajena na temelju Petrovem in apostolov, spremeniła v čisto navadno versko družbo pod vodstvom laikov in nekaterih odpadlih duhovnikov, iztrgano iz občestva Cerkve same. Sedaj zavisi vse poleg mišlosti božje od vas. Mi se branimo in kdor je napaden ima pravico se braniti. Bodite uverjeni, da trpeti za Kristusa, imeti življenje prikrajšano zaradi trplje-

nja velja veliko več za zveličanje duše nego dolgo življenje.«

Nato so škofje dali duhovnikom razna navodila, kako naj se ravna pri spricho novih postav: 1. Spoštujte naj državne postave, dokler ne zahtevajo od njih kaj takega, kar je zoper božje, cerkvene ali naravne zakone. 2. Od države naj sprejmejo plačo, če ne zahteva od njih »Judeževga sodelovanja«. 3. Naj odklonijo komunistično kontrolo nad pridigami in poukom krščanskega nauka. 4. Olajšajo naj vernikom sklepanje verskih porok. Poleg teh so še razna druga navodila, ki naj služijo duhovnikom, da bodo znali, kako se jim je ravnati v težkih razmerah, v katerih živijo.

Univerza Srca Jezusovega

Univerza Srca Jezusovega v Milanu se lepo razvija in izpopolnjuje. Letos so ustanovili novo fakulteto za matematiko in fiziko v Castel Fogliani izven Milana. Tu ima univerza posebne prostore na gradu, ki ga je njej zapustila grofica Pallavicini. Tukaj se vrše tečajji za študentke nune, ki se pripravljajo za profesorski poklic na srednjih šolah. Obiskujejo jih članice raznih redov, ki imajo tako priliko, da končajo svojo univerzitetno izobrazbo ne da bi morale zahajati na državne univerze, kjer je okolje tako malo primerno za redovnice. Sedaj so tukaj odprli fakulteto za matematiko in fiziko.

ma sami možki, pokazali, da še vedo, da so v tem prostovoljnem izgnanstvu zato, ker niso hoteli izdati Boga in vere. Vsi so izrabili priliko in sprejeli iz škofovih rok Boga v svoje srce, da bodo mogli še nadalje vztrajati.

Še ena postaja je čakala. Malo bolj kritična nemara. Saj je šlo predvsem za staronaseljence, kateri imajo sadovnjake v Rio Negro, ki so bili v teh zadnjih nejasnostih vedno najboljša trdnjava, za katero so se skrivali rdeči agenti in kjer so črpali denar za širjenje laži. Pa smo doživeli tako prisrčen sprejem visokega obiskovalca in tako iskreno razpoloženje med rojaki, da je bilo nekaj čudovitega. Tako je imel gospod škof tudi tu mnogo duhovne tolažbe in je bilo več otrok za prvo sv. obhajilo in za birmo in še družabnega veselja pri skupnih obedih na

obeh krajih, kjer je največ naših rojakov, to je v Centenario in v Cinco Saltos.

Res se je gospod škof vrnil utrujen in zdelan, toda ves vesel nad doživeti, ki so dokazala, da so naši rojaki še ohranili smisel za nadnaravno življenje.

Je pa ta pot utrudila obiskovalca in ga celo položila v posteljo za nekaj dni, vendar pa vse to ni preprečilo izvedbe programa v vseh glavnih točkah. 20. nov. nas visoki gost zapusti in odpotuje skozi Čile, kjer obišče rojake in še skozi Ekvador, kjer bo tudi kak dan postanka, nato pa spet v Sev. Ameriko, kjer ima prevzvišeni že napovedan misijon v New Yorku za 8 december.

Ob priliki visokega obiska smo vsi Slovenci poslali tudi vdanostno brzojavko sv. očetu in prejeli nato lep odgovor in papeški blagoslov.

SVETO LETO

Svetoletno romanje iz goriške nadškofije

Rimski osrednji odbor je določil za naše nadškofijsko romanje tri dni v mesecu septembru (13.-16.) v svetem letu 1950. V teh dneh bomo dobili svetoletne odpustke in se pod vodstvom prevzvišenega poklonili vidnemu namestniku Kristusovemu, našemu sv. očetu Piju XII.

Ker pa mora škofijski odbor za sv. leto imeti vsaj približen pregled, koliko romarjev misli iti v Rim, zato naj se vsi oni, ki se nameravajo romanja udeležiti, prigrasijo pri svojih župnikih do 31. decembra in vplačajo vpisnino L 500. ter na račun vožnje in prehrane v Rimu 2000.— Ta slednji znesek se bo vrnil prigrasencu, ako bi ne mogel v Rim in bo do julija 1950 odpovedal svojo udeležbo.

Kolikor moremo danes predvideti, bo potrosil romar, ki hoče prenočevati v sobah z 1 posteljo L 15.000.—, v sobah z dvema posteljama L 13.000.—, v sobah s tremi posteljami L 12.000.—, v skupnih spalnicah L 10.000.—.

V teh svotah so vštetni stroški: 1) za posebni vlak v Rim in nazaj, ki bo iz Krmina skozi Gorico, Tržič in Červinjan pobiral romarje; 2) za prevoz romarjev iz rimske postaje v odkazana jim prebivališča in ob odhodu spet na postajo; 3) za prevoz romarjev z avtobusi pri obiskovanju rimskih bazilik; 4) za hrano in stanovanje za vse 3 dni v Rimu; 5) za romarsko izkaznico ter vpisno pristojbino.

Za hrano na vlaku v obeh smereh mora romar sam skrbeti.

Ako bi se romanje vsled nepredvidenih zaprek ne moglo izvršiti, bodo prigrasim vrnjene vnaprej plačane svote, razven vpisnine L 500., ki služi za kritje pripravljanih stroškov.

Kdor ima prosto vožnjo v Rim ali ima v Rimu znanca, pri katerih bi bil na hrani in stanovanju, se mu bo vožnja ali prehranina odbila od stroškov, ki so gori navedeni.

Škofijski odbor za sv. leto. Gorica, 27. nov. 1949.

Tržaško romanje v Rim

Še nekaj adventnih tednov nas loči od svetega leta, ki se bo slovesno začelo na božični večer. Tisoči romarjev iz vsega sveta se že odpravljajo v Rim, da bodo navzoči pri prvih svetoletnih pobožnostih. Drugi sto in sto tisoči (doslej se je prijaviło 2.700.000 romarjev) bodo obiskali večno mesto sv. Petra v svetem letu 1950.

Med temi množicami naše zmagoslavne katoliške cerkve bomo tudi slovenski verniki iz tržaške škofije. Vsem vernikom, ki želijo iti v Rim, sporočamo sledeče:

1) Tržaški škofijski ordinariat je imenoval odbor duhovnikov, ki bo skrbel za skupno romanje. Ta odbor bo skrbel tudi za svetoletne slovesnosti, ki se bodo vršile po naših župnijah.

2) Romanje v Rim se bo vršilo prve dni meseca septembra in bo trajalo skupno pet dni. Potujemo z vlakom. Vožnja, stanovanje in hrana bo stala verjetno okrog deset tisoč lir.

3) Do konca decembra se prijavite pri svojih duhovnikih vsi tisti, ki ste se že odločili za romanje, kakor tudi tisti, ki na to resno mislite. Odbor mora znati v teku enega meseca, koliko bo vseh udeležencev, da se lahko rezervirajo prenočišča.

4) Vsi, ki mislite na Rim, berite redno »Katoliški glas«. Navodila in sporočila za naše tržaško romanje bodo izhajala vse leto pod istim naslovom, da ne pride do pomote z goriškim romanjem.

5) Vsi, ki se prijavijo za svetoletno romanje v Rim, naj se zavedajo, da ne gremo v Rim za šport in na izlet, ampak na resno romanje na grob sv. Petra in, v skupno hišo našega sv. očeta. Sveto leto mora biti po namenu sv. očeta: leto velike vrnitve vsega sveta k Bogu Očetu, leto velikega odpuščanja! — Varčujte z denarjem. Vsak mesec kaj prihranite za romanje. Prihranke lahko spravite pri svojih duhovnikih.

6) Odbor vabi vse vernike, ki radi romajo po svetu, naj v svetem letu opustijo vse druge poti in se odločijo za katoliško romanje na grob sv. Petra. Prav vsi se moramo zavedati, da moramo v tej težki uri naše domovine samo tržaški, goriški in koroški Slovenci zastopati v Rimu naš slovenski katoliški narod. Zato bodi naš skupni cilj ta: veliko romanje! Prav vsaka vas naj pošlje svoje zastopnike na to naše skupno romanje! Tako so sklenili n. pr. tudi francoski katoličani in že prijavili romarje iz vsake vasi. Ne samo župnije, posamezne vasi naj tekmujejo na sveti poti v naš skupni katoliški dom!

Ob začetku meseca v Gorici

V petek 2. dec. zvečer ob 8. uri češčenja v stolnici. V soboto 3. dec. zvečer ob 8. shod za moše in fante v prostorih Dobrodelnega društva. V nedeljo 4. dec. zanje sv. maša ob 8. zjutraj, pri Sv. Ivanu. Popoldne ob 4. shod Skalnice pri Sv. Ivanu.

Požar v cerkvi božjega groba

23. nov. ponoči je nenadoma izbruhnil požar v cerkvi božjega groba v Jeruzalemu. Pogorela je kupola, ki je bila prevlečena na zunanji strani s svincem in smolo. Ogrodje iz cementa je ostalo celo. Ostalih delov bazilike se požar ni dotaknil, tako da je škoda še razmeroma majhna.

Skof Rožman v Argentini

(Nadaljevanje in konec)

Naslednji dan, 2. nov. se je pričela »bliskova« rajža. Ob 7 uri že je odletel avion na daljni jug, da obišče nadpastir svoje vernike v Bariločah (Argentinska Švica) in v Comodoro Rivadavia (Argentinski Irak). 5000 km zračne vožnje je bilo treba opraviti v enem tednu. Ko smo prileteli v Bariloche, nas je že obstopila lepa družba rojakov. V imenu vseh je najprej pozdravila drobna deklica s šopkom cvetja, ki je bilo kakor natrgano v slovenskih planinah, nato pa naš rojak Jerman, ki je letos postal argentinski prvak v smučanju, pa je tudi fant od fare na vse strani. Samo 20 ur je bilo časa za duhovne potrebe pa tudi za ogled čarobne lepote tistih krajev, imenovanih »južna jezera«. Pa smo

vse dobro opravili, čeprav smo pozno do polnoči sedeli v spovednicah, da so spet uredili svoje račune z Bogom ti oddaljeni rojaki, katere so planine potegnile tako daleč proč od slovenske skupnosti in ki so prav zato bili še mnogo bolj osrečeni s tako visokim obiskom.

Naslednji dan smo že plavali dalje proti Comodoro Rivadavia, kjer je spet čakalo kakih 50 rojakov prihoda svojega duhovnega očeta. Malo besed, pač pa solze v očeh teh fantov in mož, vajenih trdega in malo prijetnega dela v petrolejskem smradu, so bile ganljiv izraz ljubezni teh rojakov. Po napornih dveh dneh vožnje in dela smo slednjič dobili en dan za počitek, a že je prišla sobota in nedelja in z njo duhovni opravki, pri katerih so vsi ti rojaki, večino

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Nato so nadaljevali potovanje brez vsake nezgode. Pot jih je vodila po izhujenih stezah. Dominik se ni mogel načuditi mirni svečanosti počasnih karavan in soncu, ki se je poigravalo z zlatim prahom, katerega so dvigale karavane, da se je vrtinčil v zraku in se v curkih usipal na zemljo... Najbolj pa se je divil prekrasnim nočem, ki so ga popolnoma prevzele s svojim svetlim veličanstvom... Sonce je zdrsnilo za obzorje. Zadnji žarki kakor žareča žerjavica zlatijo vrhove gora, po dolini se kakor pajčolan razgrinja vijoličasta senca. V ozračju ne dahne nobena sapica, iznad šotorišča pa se suklja belkast dim naravnost proti steklenemu nebesnemu svodu kakor plamenček sveče sredi velikega božjega hrama... V tej pravljieni tišini se je umirilo Dominikovo srce in uživalo neskončno radost.

Po večerji, ko so bili konji in kameli že privezani h kolecem in ko sta se mati in ujec že odpravila k počitku, se je napotil v kraljestvo miru in tihote. Tukaj je šele prav doumel besede svetih knjig: »Sam Bog je velik!...« Začutil je, kako majhen je človek v tej puščavi, katere najmanjši pesek je videl že toliko žaloiger, in kako neznamenit je v primeri z neizmernim afriškim nebom, na katerem natančno vidiš vsako zvezdico ko na dlani... V mladeničevi duši se je prebujalo neko skrivnostno občutje in ljubezen do vsevišnjega Boga.

Kako velik je Bog!... Kako lep je Bog!... Kako mogočen je Bog!... Kako srečni in blaženi so vsi oni, ki se mu brez pridržka posvetijo in mu žrtvujejo svoje življenje od prvega trenutka svoje zavesti, dokler jim ne ugasne življenja dan... Vse drugo je slepilo in prevara. Kaj je najmočnejši mož ali najbolj očarljiva ženska proti večnemu Bitju, ki je igraje vrglo v vseмир toliko lepote! Dominika presune neskončno spoštovanje, odkrije se in pod milim nebom, sredi neizmernih puščave,

začne na glas moliti. Vsaka beseda je imela tukaj svoj posebni pomen, ki ga dotlej ni poznal.

»Oče naš...« Isti vsemogóčni Bog, ki bi ga lahko zdobil v sončni prah, je njegov oče!...

»Kateri si v nebesih...« Kako nedosegljivo in nedoumno krasna morajo biti nebesa, kjer prebiva Bog, čisti duh, če je že to stvarno nebo tako čudovito lepo!...

»Posvečeno bodi tvoje ime... prizdi k nam tvoje kraljestvo... zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji...« Skrivnost človeške svobode! Sam Bog dopušča, da se človeški črv upira njegovi moči, ker noče, da bi ga slavila samo mrtva snov ali živa pa nesvobodna stvar, ampak tudi reven človeški otrok, ki ga vodi edino vera... Ta slabotna stvar torej lahko sprejme ali pa odbije Resnico! Z drugimi besedami bi se to reklo, da vsemogóčni Bog na zemlji ne stori, kar hoče...

Tudi on, Dominik, je žalosten dokaz za to... Bog ga je hotel zase, popolnoma zase!... Kljub temu se še zdaj ni odločil za tega predobrega Gospoda! Stvar se upira Stvarniku, čeprav se mu obenem misli žrtvovati. Zakaj? Zato, ker sovražnik v temi nastavlja svoje zanke, seje ljuljko in plevel in prišepetava besede, ki ga pomehkužijo in delijo... Pa bo vendar premagal tega skrivnega sovražnika! Premagal ga bo, to prisega, prisega pod jasnimi in zvezdnatimi arabskimi nebom... Da, uresničil bo svoje davne sanje in pomenil Večnemu do zmage na zemlji. Pomagal bo Bogu! Ničeva stvar bo pomagala Bitju vseh bitij!... In v noči, ki je objemala vse stvarstvo, vzdigne Dominik slabotne roke proti nebu in jih ponudi v službo svojemu Stvarniku... »Daj nam danes naš vsakdanji kruh...« Kako je Dominik razvajan! Bog mu ni dal le kruha, ampak še toliko drugih stvari. Kako zelo mora biti hvaležen Njemu, kateri mu naklanja toliko telesnih in duhovnih užitkov, ki si jih večina ljudi ne more privoščiti; pa kakšno odgovornost ima zaradi tega!... »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom...« Da bi se ga Bog že vendar

usmilil!... On odpušča materi in ujeu, ki ne vesta... ki sta mu gotovo prizadela mnogo hudega, toda po njunem naziranju in po njuni človeški ljubezni... »In ne vodi nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Amen.«... Oh, skušnjava, skušnjava, ki ga spremlja že od prvega hipa, ko se je v njem zganił glas poklica, kakor oni črvi, ki se naselijo v jabolku že ob cvetju... Najhujše je pa to, da skušnjava ni tako ostudna, da bi človeka odbijala že s svojo odurnostjo, marveč je na las podobna skušnjavi onega bogatega mladeniča v evangeliju, ki ga je Bog vabil k popolnosti in ki ni imel poguma, da bi šel za Njim... To je bila skušnjava, ki ga je vlekla k lagodnemu meščanskemu življenju, k ženi, do katere ima popolno pravico, kateri pa se hoče odreči zaradi višjega vzora... O, kdo me bo rešil njenega žela in njenih strastnih objemov!... Kdo mi bo pomogel, da se znebim tega strahotnega oklepa, ki me duši in davi!... Kako naj odprem svoje srce in v njem s temi slabotnimi očmi, v katerih mi še migota lesk srebrnih zvezd, zazrem nežno in

Kulturni obzornik

Večer slovenske pesmi na Opčinah

Zopet je popisana svetla stran naše primorske zgodovine. Letošnji 25. november pomeni dan zmage naše narodne pesmi, in to take zmage kot je na Primorskem že dolgo nismo doživeli.

Zbor »Škrjanček« je že splošno znan. Njegov prvi javni nastop na samostojnem koncertu pa je velik korak v kulturno slovensko življenje. Vsi, ki smo doživeli ta nepozabni večer slovenske pesmi, smo »Škrjančku« iz srca hvaležni. Mislim celo, da bi prav vsi šli še enkrat poslušat to našo pesem, če bi nas »Škrjanček« ponovno povabil. Zato vse priznanje pevcem, njihovemu odličnemu dirigentu in solistom! Vse priznanje zlasti recitatorju, ki je razlagal in vezal posamezne pesmi. Tako toplo je govoril in pisal o naši

pesmi in besedi le Cankar. Zelo nam bo vsem ustreženo, da v uradni kritiki koncerta objavite tudi te lepe recitativne vložke, saj so nam toliko povedali kot pesem sama!

Večer je bil zelo deževen in zato zlasti iz mesta ni bilo velikega obiska. Kljub temu je bila dvorana vsa zasadena. Iz Bazovice, Repentabra, Doline so se pripeljali kar s korčami. Vendar bi bilo bolje, da bi se taki koncerti vršili ob nedeljah. Naše podeželsko ljudstvo še ni vajeno na take prireditve med tednom.

Če povem še to, da je bil ves večer pristno slovenski, da je bila naša slovenska zastava vsa čista, je za zunanje poročilo koncerta kar dovolj. Poslušalci smo gotovo prav vsi tega nedeljenega mnenja: koncert na Opčinah je uspel nad pričakovanjem. Zeleni bi, da se kmalu ponovi v Trstu in tudi v Gorici!

Ital. vzgojitelji, pazite na svojo mladino! Polom, ki ste ga doživeli s fašizmom, bi vas že moral izmodriti.

Dež in poplave

Dolgo smo čakali, končno smo ga le dočakali. Ko je pa prišel in smo ga pozdravili z nekim tihim veseljem, se ni hotel več posloviti. Prinesel nam je dovolj mokrote, razpršil naše skrbi, da bomo v zimskih mesecih brez električne luči in nas končno še zalil s povodnjami, ki so mnogokje hudo zadivjale ter poplavljalje in rušile. V naši deželi še ni bilo sile. Soča je bila nekoliko neprijazna po furlanski nižini in Idrija je ovirala promet v okolici Dolenj. Drugod, n. pr. v videmski pokrajini je trpelo mesto Portogruaro pod težko poplavo. Še huje je bilo pa v Emiliji in Toskani, kjer so poplave povzročile škode, ki gredo v milijarde. Danes, ko pišemo te vrstice, se je zjasnilo in upamo, da je za sedaj deževna nadloga minila.

Pogostitev sirot na »zahvalni dan«

Edinice vojske Združenih držav Trusta, so pogostile na »zahvalni dan« 1700 tržaških sirot. Razen tradicijske naloga bogatega kosila so neke edinice priredile veselico s glasbenimi točkami, kinematografsko predstavo in igro. Na jedilnem listu je bil pečeni puran, pečena gnjat, perutninska omaka, brusnice, žajbljeva omaka, korenje, glavata salata in še razne druge dobrote z mnogimi slaščicami.

BEGUNCEM

IRO zaključuje svoje delovanje

Organizacija IRO bo kmalu zaključila svoje delovanje. Vsi begunci vpisani v IRO so zato vabljeni, naj se javijo v uradu IRO, Corso Roosevelt 5 v dneh 1, 2 in 3. decembra od 9. do 13. in od 17. do 20. ure. Tam bodo na razpolago uradniki, ki bodo dali beguncem vsa potrebna pojasnila in navodila za emigracijo. Z ozirom na skorajšnjo zaključitev delovanja IRO se morajo begunci zavedati posledic, ki bi nastale, ako bi ne sprejeli možnosti emigracije, ki jim jo IRO nudi.

za slovenske
Miklavž otroke pridno
kupuje
v modni trgovini
»Sri soncu«
Trg, via Rismondo 1
BOGATA IZBIRA UGODNE CENE
Se priporoča Ivan Lupše

Dopisi

Dol pri Devici Mariji

Cerkev naše še zelo mlade duhovnije je začasno nastanjena v občirni šoli. Ponaša se s krasnim kipom fatimske Matere božje, kateri je posvečena naša duhovnija. Ne le domačini, marveč tudi verniki iz sosednih krajev radi v obilnem številu obiskujejo naše skromno Marijino svetišče. Na dan Brezmadežne, 8. dec., bomo imeli nekako žegnanje.

Glavna slovesnost bo popoldne ob dveh, ko se bodo pred našim fatimskim kipom zbrali otroci iz vseh okoliških duhovnij in se posvetili Marijinemu brezmadežnemu srcu. Potem bodo otroci slovesno sprejeti v Marijin vrtec. Vso ljubko slovesnost bo zaključila majhna otroška prireditev.

Solkan

Naš kaplan je bil poklican pod grožje. Tako smo ostali v naši veliki župniji brez duhovnika in jo morajo upravljati frančiškani s Sv. gore.

Gospodarski listek

Kmečka dela v decembru

DAVKI: Od 10. do 18. decembra plačaj zadnji, to je šesti obrok letošnjih davkov. Ne zamudi, da ne bo globe. Denar je in postaja še vedno bolj drag.

HISO prezrači redno vsaki dan. Je bolje, da te trenutno malo pezebe, kot da dihaš nezdrav zrak. To je posebno važno v onih hišah, kjer kuhajo repno zelje za prašiče in je večkrat tak zrak, da kar odbije kogar stopi v hišo.

V SHRAMBI večkrat pregledj prisdelke, da ne trpijo vsled gnilobe, plesni, vsled miši in drugih škodljivcev. Sedaj bo čas, da odbereš krompir za seme. Tega zloži na zračne police, enega poleg drugega, da bo do saditve zagnal kratke in močne klice. Krompir na kupu, posebno še v poltemnem prostoru, bo zagnal iz oči dolge poganjke, ki jih moraš pred saditvijo odstraniti. Umljivo je, da se taki poganjki razvijejo le na škodo gomolja, ki nima potem več iste poganjajoče sile. Močna krompirjeva rastlina se razvije le iz kratkih in močnih klic.

V KLETI se bliža čas, ko boš vino prvič pretočil. Predvsem pazi, da je vino v redu. Če je še sladko, glej, da se ga kmalu iznebiš. Če pa je vino suho, to je, da je ves sladkor povrel in nima vino osladnega okusa, potem drži nekaj dni in noči vrata in okna odprta: vsled mraza se bo vino v sodu stisnilo in vse snovi, ki so dosedaj plavale v vinu, bodo padle na dno, vino pa se bo učistilo. Bolje je zgodaj pretakati kot pozno. Pretakamo pač zato, da spravimo iz vina one snovi, ki k vinu ne spadajo in kar vino itak odloži v drožje. Od drožij pa vino ničesar ne pridobi in zato je najbolje, da vino čimprej ločiš od drožij. — Seveda moraš paziti, da so sodi vedno polni ali pa da je prazen prostor nad vinom

zažveplan. Drugače se ti bo delal kan in vino se bo kisalo. — Pazi tudi na prazno vinsko posodo, ki naj bo suha, leži naj na suhem in naj bo zažveplana.

V HLEVU: Prečitaj še enkrat, kar je bilo rečeno zadnja dva meseca. Si pridelal dovolj krmilne pese? Ta je danes za živino prava slaščica, če je premešana med seno ali slamo. Če krmiš slamo in krmilno peso, daj živalim tudi oljnatih pogač, posebno pa kravam molznicam. — Če vidiš, da ti letos primanjkuje krmilne pese (kako važna bi bila, če pomisliš, kako drago je seno), potem skleni že danes, da je boš spomladi več sejal in drugo leto več pridelal. — Vodi živino tudi na zrak! Četudi bi živino na zraku malo zeblo, ne bo od tega prav nič trpela in toliko bolj zadovoljna bo, ko pride zopet v hlev. — Dnevno skidaj gnoj, živini pa privoči suhega nastilja.

V VRTU lahko ta mesec — seveda le v senčnih legah — sadiš zgodnji grah, predvsem navadni »ekspres« in »ekspres z dolgimi stroki«. Priporočljiv je tudi »princ Albert«. — Odberi repo za seme in vsadi jo v kakšno zavetno lego. To veš, da v trgovini rade redko dobiš seme prave repe. — Rdeči radič skoplji, poveži ga v snopce in shrani v kletki med pesek. Ko se ti bo zdelo primerno, ga boš silil. V klet spravi tudi endivijo in zeleno, a vedno kolikor mogoče suho, da ne bo v kletki plesnila in gnila. Petršilj lahko pušči na vrtu, a napravi mu streho iz koruzne slame. — Prosta mesta v vrtu pa prepokoplji in obilno pognoji s hlevskim gnojem.

Odgovorni urednik: **Stanko Stančič**
Tiska tiskarna Budin v Gorici

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Novice

Knjige „Goriške Mohorjeve družbe“

Letošnje knjige Mohorjeve družbe so že na razpolago pri poverjenikih po cenah, ki so bile že naznanjene. V prosti prodaji pa stanejo knjige 450.— lir in se dobijo v Kat. knjigarini v Gorici in pri Fortunatu v Trstu.

Nov slovenski doktor

Na Gregorijanski univerzi v Rimu je 23. t. m. doktoriral iz modroslovja slovenski salezijanec g. Jože Miklič, doma iz Straže pri Novem mestu. Novi gospod doktor odpotuje prihodnje dni v Palestino, kjer je določen za profesorja na tamošnjem salezijanskem bogoslovju. Iskreno čestitamo!

Poroka

26. novembra sta se poročila v Devinu Ivan Breclj in Jožica Legiša. Ker je ženin kot begunec v Argentini (Buenos Aires), nevesta pa v Devinu, se je vršila poroka po namestniku. Novoporočenima iskrene čestitke! Bog ju živi!

Kam jadra italijanska mladina?

Prof. Mihael Rožič je kot stalni profesor italijanske gimnazije v Gorici poučeval zadnja leta na slovenski višji srednji šoli, za kar je moral dobiti od ministrstva posebno dovoljenje. Letos tega dovoljenja — ali opravičeno ali neopravičeno, ne bo

mo preiskovali — ni dobil, zato je moral oditi s slovenske šole in se vrniti na svoj prvotni ital. zavod. Pri pomanjkanju slovenskih profesorjev, katerih nas je oropal fašizem, je zgruba sposobne slovenske učne moči za naše šole težak udarec in bi se smeli zaradi tega mi hudovati in pričeževati. Torej tega nismo storili, marveč smo v svoji nesreči molčali. In kaj se je zgodilo? Za nas žalostni dogodek je izbral zloglasni »Lunedì« in s pomočjo nekaterih sorodnih duš obilil z gnojnico naše šolstvo in vse goriško slovenstvo. Dokler to počenja »Lunedì«, ki si je priboril žalostni sloves političnega šovinizma in splošnega rokomavharstva, ostane nemo mirni, ker vemo, da na to lajenje nihče nič ne da. Osupnili smo pa, ko smo videli, da iz »Lunedijevih« zastrupljenih vrelcev srka ital. šolska mladina. Prof. Rožič se je 16. t. m. vrnil na ital. gimnazijo, kjer je takoj pričel poučevati. Profesorji in dijaki so ga dostojno sprejeli in pouk se je mirno nadaljeval. Šele dober teden zatem, 25. nov., je »Odbor za gibanje študentov na srednjih šolah v Gorici« izdal grd letak, v katerem sramoti prof. Rožiča, zahteva, da mora zapustiti šolo in grozi s stavko. Letak je pisan surovo, s ponorelo domišljavostjo fašističnih vzornikov, ki se otepajo okrog »Lunedija«. Očitno je neka skrivnostna roka segla v do tedaj mirno italijansko gimnazijo... Videant consules!

Ijubljeno podoba, da jo s silo iztrgam ter jo darujem, darujem kratkotrajno lepoto na žrtveniku večne Lepote!...

Dominik je stal sredi grobne tišine, v neizmerni samoti. Zdela se mu je, da se njegova molitev zmagoslavno dviga proti razpetemu nebesnemu oboku. Lolita mu ničesar več ne pomeni, zakaj ne le, da je ne ljubi, marveč ga je celo popadla togota ob misli, da mu takšno nič hoče zastavljati pot k vzorom. Sovraštvo nad preteklostjo in strah pred prihodnostjo sta ga tako prevzela, da je v duhu z vso močjo gazil po tej oviri, da jo docela stre in uniči. Dobro pa se je zavedal, da žal, to poptatano nič jutri zopet lahko popolnoma zavlada nad njim!... Kaj pa potem?

Ubogi mladenič iznova dvigne roke proti nebu, odkoder so ga hladno gledale svetle zvezde, in še enkrat na glas zaprosi: »In ne vodi nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Amen!«

Za Dominika je bilo tedaj to hudo Lolita.

Nekega večera je zopet tako molil in se počasi vračal v svoj nizki

in pisani šotor. Ogenj sredi taborišča je dogoreval in se mu je videl kakor nezatna zvezdica, ki jo je ugledal potem, ko se je nagledal pravih in resničnih nebesnih zvezd... Sicer je imela tudi ta pozemeljska zvezdica svojo lepoto in mikavnost kakor druge zvezde svoje mogočno veličastvo. Spotoma je potrepljal po grivi mladega konjička, ki je iztegnil vrat k njemu, kakor da je željan ljubezni, in stopil pod šotor.

Vodnik je bil že naredil postelj. Svetilko je bil obesil na kamelino sedlo, da je prav dobro svetila po vsem šotoru in je Dominik lahko zapazil belo pismo z ozkim modrim robom.

Mladenič je prvi hip mislil, da se mu sanja, da ga vara kakšna prikazen ali puščavski prividi. Ali čim natančneje je gledal pismo, tem bolj znana se mu je zdela pisava, spoznal je pečat iz Noirmoutierja, na zadnji strani pa je videl naslikana celo vrata, okoli katerih se opleta cvetoča divja trta — takšna so bila vrata pri vili »Ker-Mimie!«

To je bil sovražnikov odgovor na njegovo molitev... Boj se je na novo začel... V Dominiku se žgane

divja misel, da pisma sploh ne bi čital, ampak bi ga na mestu raztrgal in sežgal! Takšna je bila prva misel.

Kaj pa potem?... Kaj potem?...

Kdo ve, kaj je lahko v pismu?... Če mu je Lolita pisala, je že morala imeti kakšen važen vzrok, ki ne izvira iz ljubezni, ko se je dozdej obnašala tako hladno in se je vedno držala ob strani.

Saj je tudi on njej večkrat pisal iz podobnih vzrokov! Morebiti mu to pismo prinaša zaželeno svobodo?... Morda mu Lolita naznanja, da se je zaročila z drugim?... Mogoče?... Mogoče?...

Medtem ko so se vrstili razni »morebiti«, »morda« in »mogoče«, je Dominik nezavedno odprl ovoj in zagledal stebelce mimoze. Popki se še niso bili razcveteli in kmalu bi se bil usul iz njih zlati prah, ki so ga bili cvetovi polni.

Nato mladenič počasi odpre pismo, vzame cvetlico in jo ogleduje. Potem razgrne list in čita:

»Kako naj pišem o vsakdanjih stvarih, ko mi duša kar drhti od ljubljenih misli!

Zakaj roka ne more napisati besed, ki jih narekuje srce?

Oh, srčna hvala Vam, da ste prvi vzdignili kamen z mojega groba... da ste me poklicali k luči in v življenje!...

Ko bi vedeli, kako sem preživela zadnje tri mesece! Ko bi vedeli, kaj sem trpela ponoči in podnevi! To ni bilo življenje, ampak umiranje!

Sedaj hočem vse pozabiti.

Nočem se več spominjati bridkosti in bolečin, ki ste mi jih prizadeli, zakaj danes ste me čudovito osrečili.

Da, zdaj sem srečna, neskočno srečna!...

Vašo prekrasno sliko, ki ste mi jo poslali, sem odnesla k Perrinu, da jo dene v okvir. Spremljala me je po stezicah našega gozdiča, ki je tudi Vam znan in ki ga oba ljubiva... Zdela se mi je, da ste Vi poleg mene, da sem Vas zopet našla in da Vas nikoli več ne bom izgubila!

V mojem srcu raja nedopovedljiva sreča in radost...

Ničesar drugega ne vidim kakor srečo, srečo, nepopisno srečo...

Ne maram se ji upirati, ampak se

ji hočem popolnoma prepustiti, da me prevzame, zaziblje v pozabo in pregrne s svojo sladko omamo... Čutim, kako me obliva in poživlja s svojo vonjavo in kako mi daje moči, da me ne stre težka bolečina, ker ste se ločili od mene!... Oh, zakaj me mučite s svojo odsotnostjo?... Pridite!... Življenje je tako kratko!...

V nadi, da se kmalu zopet snideva, se docela vdam sladki omami...

Dominik, ljubim Vas... Oh, kako Vas ljubim!

Lolita.

Drugo jutro je vodnik navsezgodaj stopil v Dominikov šotor in našel mladeniča popolnoma oblečenega na postelji. Glavo je bil zaril v dlan, kot bi bil jokal. Vodniku se je zdela, da je videl pri njegovem zglavju tudi majhno fotografijo.

Dominik ni vodnika niti videl niti slišal.

Služabnik je spustil zavese pri vhodu v šotor in nalahko odšel. mrmraje v svojem turškem jeziku: »Nesreča prihaja nad to hišo!«

(Dalje)